

Łapiński, Andrzej

Sprawozdanie z sympozjum teologiczno-pastoralnego w Łomży

Studia Teologiczne 11, 379-380

1993

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

KS. ANDRZEJ ŁAPIŃSKI

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM TEOLOGICZNO-PASTORALNEGO W ŁOMŻY

Dnia 15 maja 1993 roku w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży odbyło się sympozjum teologiczno-pastoralne dla duchowieństwa Diecezji Łomżyńskiej poświęcone misji charytatywnej Kościoła. Sympozjum przewodniczył J.E. Ks. Bp Juliusz Paetz, Biskup Łomżyński.

Referaty wygłosili: J.E. Ks. Bp Czesław Domin, Przewodniczący Komisji Charytatywnej Episkopatu Polski, na temat: *Działalność charytatywna w parafii* i Sekretarz tejże Komisji Ks. Prałat Dr. Zdzisław Sawiński, na temat: *Działalność charytatywna w diecezji i w parafii w aspekcie praktyczno-prawnym*.

W sympozjum uczestniczył też Ksiądz Biskup Tadeusz Zawistowski, około 300 kapłanów i alumni Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży.

W pierwszym referacie zatytułowanym *Działalność charytatywna w parafii* Ks. Bp Czesław Domin ukazał istotne elementy w realizacji miłosierdzia w misji Kościoła. W pierwszej części swego wykładu podkreślił obowiązki charytatywne duszpasterzy we wspólnotach parafialnych. Odwołując się do magisterium papieża Jana Pawła II — Encykliki *Sollicitudo Rei Socialis* (nr. 31) stwierdził że, cały Kościół, a więc szafarze i każdy z jego członków, z racji swego powołania są zobowiązani do niesienia posługi miłosierdzia „bliskim czy dalekim, nie tylko z tego, co «zbywa», ale z tego, co jest konieczne do życia”. W dalszym ciągu podkreślił, że kierunki inicjatyw charytatywnych duszpasterzy nie powinny dublować istniejących i działających państwowych instytucji społecznych, czy też konkurować z nimi, chyba że, duszpasterze chcieliby dać przykład lepszej, umotywowanej wiarą postawy względem potrzebującego. Duszpasterze powinni zwrócić szczególną uwagę na te sfery, czy dziedziny ludzkiej egzystencji, gdzie występują tak zwane „białe plamy”, a więc zajmowanie się najbardziej potrzebującymi i wyemarginowanymi ze społeczności.

Następnie przedstawił ustawę z dnia 17 maja 1989 roku (Dz. U. nr 29, poz 154) o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, (wówczas jeszcze Ludowej) i omówił późniejsze akty prawne, które aktualnie pozwalają, w ramach ustawowych, wykorzystywać nowe formy wsparcia materialnego działalności charytatywnej Kościoła; obok form tradycyjnych, takich jak, skarbonka św. Antoniego, zbiórka do puszek, dar ołtarza itp.

W drugiej części swego wykładu poświęconej działalności charytatywnej świeckich w parafii, dostojny prelegent, na podstawie dokumentów Kościoła Powszechnego (Dekret o Apostolstwie Świeckich Drugiego Soboru Watykańskiego, Kodeks Prawa Kanonicznego, can. 204) i Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o pracy charytatywnej w parafiach z dnia 30 listopada 1986, ukazał, że centrum działalności caritas chrześcijańskiej jest człowiek cierpiący, chory, potrzebujący, umierający, ubogi. To właśnie jest zadaniem świeckich, przy ścisłej współpracy z księdzem proboszczem, najpierw zauważyć, pomóc i zdobyć wolontariuszy w dziele charytatywnym Kościoła. Tę współpracę, ukazał Ks. Biskup na konkretnych przykładach popartych zaleceniami wspomnianej Instrukcji.

Ks. Prałat Dr. Zdzisław Sawiński, autor drugiego referatu przedstawił, aktualnie obowiązujące prawo cywilne Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach którego Kościół prowadzi swoją misję charytatywną. Ustawa z dnia 17 maja 1989 o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego z punktu widzenia prawa, daje możliwość powołania „Caritas Polskiej”, której zakres działania obejmuje całą Polskę (por. Status Caritas Polskiej par. 1) oraz Caritas diecezjalne, które swoją działalnością obejmują terytorium danej diecezji, chociaż te instytucje nie wyczerpują wszystkich form czy struktur, w ramach których Kościół może prowadzić działalność charytatywną. Obok wspomnianych instytucji istnieją dzieła charytatywne zakonów męskich i żeńskich oraz różnych stowarzyszeń, zrzeszeń, organizacji czy fundacji powoływanych przez osoby prawne czy fizyczne w ramach posługi charytatywnej Kościoła w Polsce, czy też przy jego asystencji.

Następnie prelegent przedstawił aspekty prawno-praktyczne działalności Caritas diecezjalnej, na czele której stoi Biskup Ordynariusz. Ordynariusz powołuje Kapłana który w jego imieniu będzie czuwał nad szerzeniem chrześcijańskich zasad charytatywnych, prowadzeniem pośrednim i bezpośrednim działalności charytatywnej i jednocześnie będzie kierował i koordynował całą posługą charytatywną na terenie diecezji.

Caritas diecezjalna jest charytatywną instytucją duszpasterską, która posiada osobowość prawną, cywilną i kanoniczną. Status prawny Caritas diecezjalnej pozwala prowadzić i powoływać do życia własne dzieła charytatywne według potrzeb i współpracować z innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą i opieką.

Prelegent podkreślił w swoim referacie: „Istotną sprawą do właściwego rozwoju i funkcjonowania Caritas diecezjalnej jest ustalenie przez Biskupa zasad i relacji jakie powinny być pomiędzy dyrektorem Caritas diecezjalnej a kierownikami poszczególnych wydziałów kurii, a zwłaszcza: duszpasterstwa ogólnego, katechetycznego, zakonnego itd. Nieodzowny jest stały i ożywiony kontakt dyrektora z seminarium duchownym. Chodzi tutaj o rozbudzenie i rozwijanie u alumnów zainteresowania pracą charytatywną, co można najskuteczniej osiągnąć przez programową, stałą formację charytatywną, zarówno na polu edukacji jak i praktyki”.

Również i Synod Biskupów Europy w 1991 zaznaczył, że szczególnie miejsce w przygotowaniu kapłanów do czynnej posługi miłosierdzia zajmuje permanentna formacja duchowa i charytatywna już od ławy seminaryjnej w formie praktycznej jak i instytucjonalnej.

Następnie, ks. Sawiński wskazał — według Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o pracy Charytatywnej w parafiach z dnia 30 listopada 1986 r. — na konieczność powołania parafialnego zespołu charytatywnego przez proboszcza, który kieruje tym zespołem i prowadzi dzieła miłosierdzia. Do zadań Zespołu należy:

- a) mobilizacja charytatywna całej wspólnoty Ludu Bożego do praktykowania miłosierdzia modlitwą, słowem i czynem,
- b) w miarę pełne i stałe rozpoznawanie potrzeb i możliwości pomocy,
- c) organizowanie i realizowanie konkretnej pomocy potrzebującym (por. Instrukcja nr 6).

Po wygłoszonych referatach i ożywionej dyskusji Księża Biskupi udzielili wszystkim zgromadzonym pasterskiego błogosławieństwa.